

La icona de Crist i l'abat
Mena
Anàlisi estètic- teològic i
proposta de pastoral escolar

Bartomeu Martorell

Continguts:

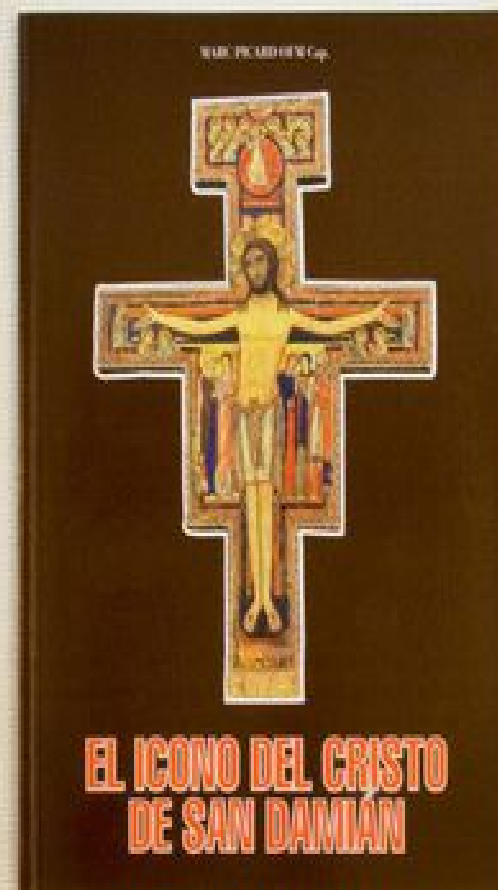
1. Motivació
2. L'Egipte Copte
3. L'icona i els seus elements
4. Significat actual
5. Proposta didàctico-catequética
6. Conclusions

C O L E C C I Ó N S A U C E

EL REGRESO DEL HIJO PRÓDIGO

Meditaciones ante un cuadro
de Rembrandt

Henri J. M. Houwen

www.basilicasanfrancesco.com

1. MOTIVACIÓ

- ***Analitzar*** una icona copta del segle VIè per tal d'oferir una reflexió que ajudi a la pregària i a enriquir l'experiència personal de cada un.
- Que sigui un **recurs** com una **eina d'escola** dirigida a totes les etapes educatives, com un element transversal/complementari, no dins del currículum oficial de la CEE
 - *Pedagogia del Llindar*
 - *complement didàctic per a la classe d'Ensenyament Religios Escolar;*
 - *sessió de catequesi explícita: 1ª comunió (postcomunió), confirmació (postconfirmació)*
- Que se pugi emprar per la **pregària personal** i/o comunitària d'una comunitat religiosa o parroquial
- La finalitat d'una icona és doble: **obrir la porta a la transcendència i ajudar a la pregària personal.** *

2. L'Egipte Copte

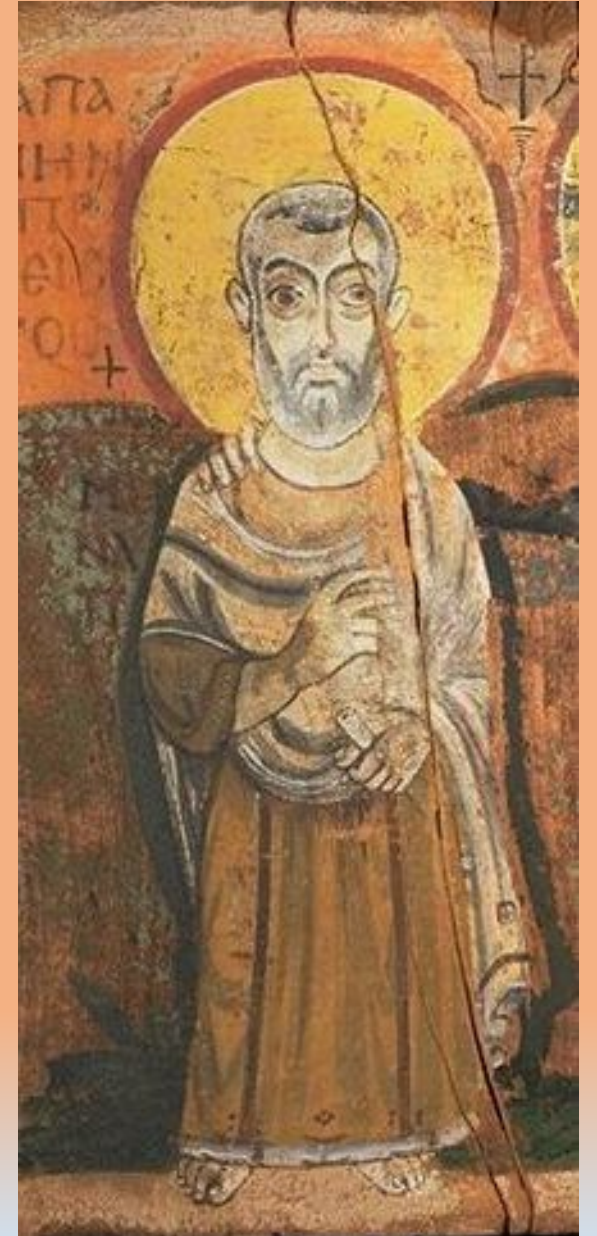
- *Els coptes són els **crístians d'Egipte**. El seu nom, derivat de l'àrab "qibt", és abreviatura del grec "Aiguptios", "Égipci", que deriva de "Hikuptâh".*
- *A l'inici de l'era cristiana, a **Egipte** es va desenvolupar una cultura original, d'arrels del passat faraònic, transformat **per grecs i romans** a partir de la conquesta d'Alexandre el Gran l'any 332 aC. **Finals del segle V**, la població havia **estat cristianitzada**,. Els cristians es van escindir per qüestions dogmàtiques. **L'any 451**, al concili de Calcedònia, l'Església copta va independitzar-se de la de Constantinoble. Els coptes es diferencien dels cristians de Roma (catòlics) i dels de Constantinoble (grecs ortodoxos)".**

- El Concili de Constantonobla fou convocat en contra l'heretgia dels Monofisites. Va repudiar la idea d'una sola naturalesa de Crist, definint que Crist tenia dues naturaleses en una persona i hipòstasi, i va insistir en la integritat de les seves dues naturaleses, la divina i humana: “...enseñamos unánimemente que hay que confesar a un solo y mismo Hijo y Señor nuestro Jesucristo: perfecto en la divinidad, y perfecto en la humanidad; **verdaderamente Dios, y verdaderamente hombre** compuesto de alma racional y cuerpo; consustancial con el Padre según la divinidad, y consustancial con nosotros según la humanidad, **en todo semejante a nosotros, excepto en el pecado...**”
- La principal conseqüència del Concili va ser el **cisma dels monofisites**. Aquí tenen **el seu origen** les antigues **esglésies orientals**, que encara avui rebutgen els resultats del Concili: **l'Església Copta** que va néixer de la ruptura del Patriarcat d'Alexandria amb la resta de l'Església *

3. La icona

- *Diferència entre art occidental i art oriental.*
- *El terme icona es reserva per a una classe de pintura, freqüentment portàtil, de gènere sagrat, feta sobre una placa de fusta amb una tècnica especial i d.'acord amb una tradició secular.*
- *"Les icones són representacions visuals de realitats misterioses i sobrenaturals".*
- *L'any 726, l'emperador Lleó III el Isàurico, destrueix una imatge de Crist molt venerada. És el començament d'aquella política iconoclasta (de destrucció d'imatges).*
- *En el Concili de Nicea (787) on es van fixar les normes no sols del culte a les imatges sinó també de l'estètica cristiana. Vers l'any 843 tornarà el culte a les imatges. **

El protagonista: L'abat Mena

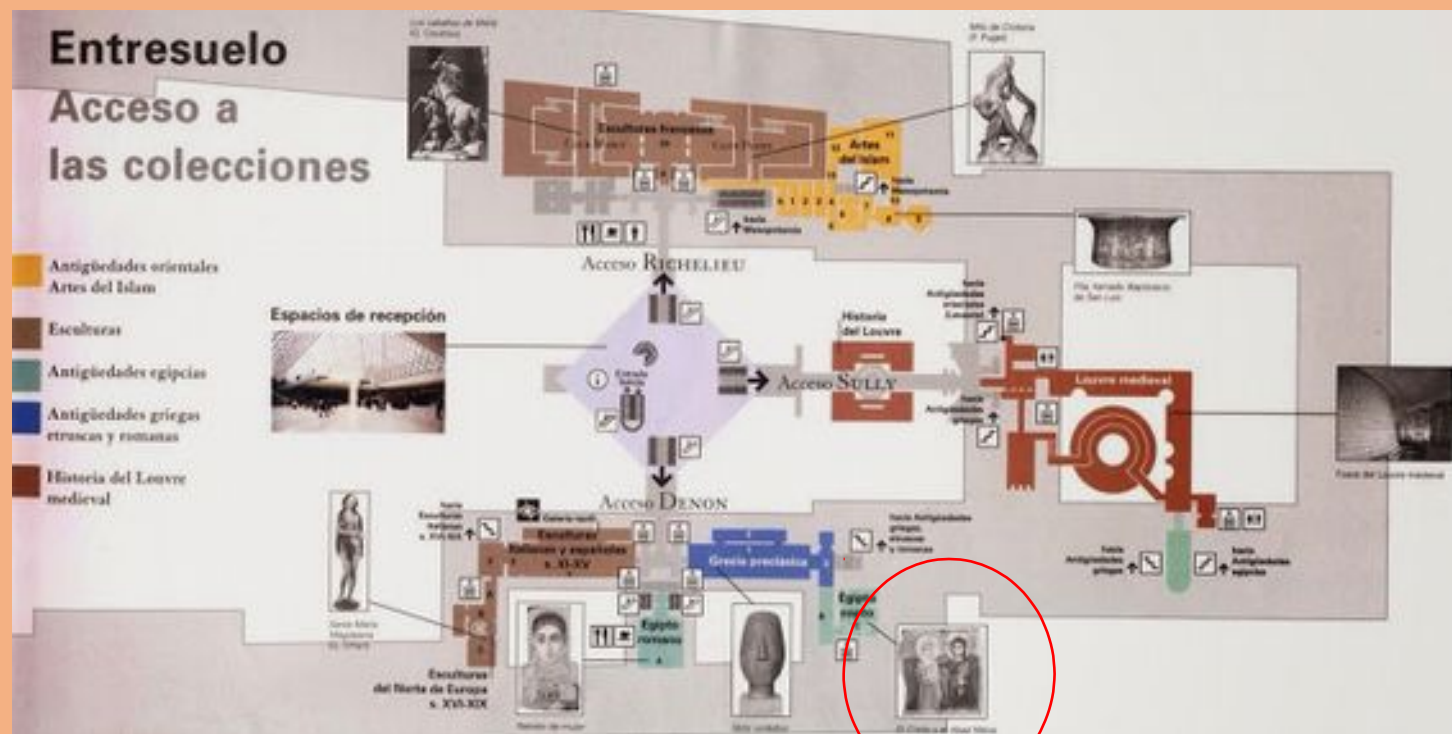

- *Sant Mena nasqué a Egipte l'any 285, a la ciutat de Nicerous, situada a la vora de Memphis, fill del governador d'una de les províncies d'Egipte.*
- *S'allistà a l'exèrcit.*
- *Tres anys més tard deixà l'exèrcit. Vol dedicar la vida sencera a Jesucrist. Va cap al desert per tal de poder viure amb més autenticitat la seva vocació.*
- *Cinc anys vivint com un ermità veié en una revelació els àngels que coronaven els màrtirs de corones atractives, va sentir una veu que deia : "Beneït siguis, Abba Mena perquè has estat cridat per a la via pietosa des de nen. Se't concediran tres corones immortals; una pel teu celibat, la segona pel teu ascetisme i la tercera pel teu martiri".*
- *És mort a mans d'uns assassins que intentaren cremar les seves relíquies, però no ho pogueren aconseguir.*
- *Els creients posaren el seu cos dalt d'un camell i es dirigiren al desert occidental. En un punt donat, el camell s'aturà i la gent no pogué obligar-lo a continuar, per més que ho intentessin. Just allà, a la vora d'un pou l'enterraren.*
- *Resulta que, mentre un pastor deixava pasturar al seu ramat en aquella zona, un xai malalt caigué en aquell terreny. Mentre s'esforçava per aixecar-lo de nou, les seves nafres es curaren.*
- *La notícia s'estengué ràpidament, i els malalts que vingueren al lloc es recuperaren de les seves malalties, fossin les que fossin.*
- *Una nit aparegué el sant a una nena i li informà que el seu cos estava enterrat en aquell lloc. A l'endemà, s'aixecà, es banyà en el pou i fou curada. Ella explicà la seva visió de sant Mena als seus servents, i que ell l'havia curada.*
- *El rei ordenà immediatament que el cos del sant fos desenterrat i que es construís en aquell lloc una església. Malalts d'arreu del món solien visitar la ciutat i es curaven per la intercessió de sant Mena, en executar-se els miracles. **

On estava el monasteri?

Plànol del museu del Louvre

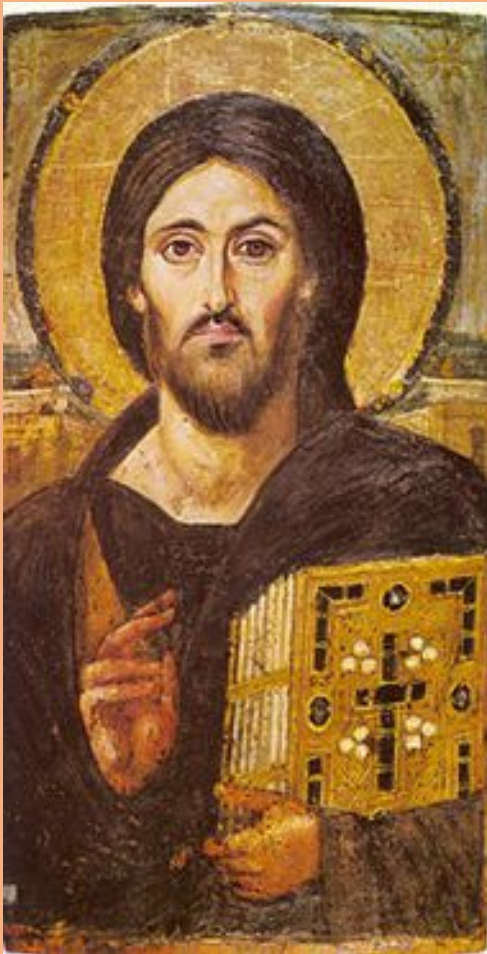

Particularitats de la icona

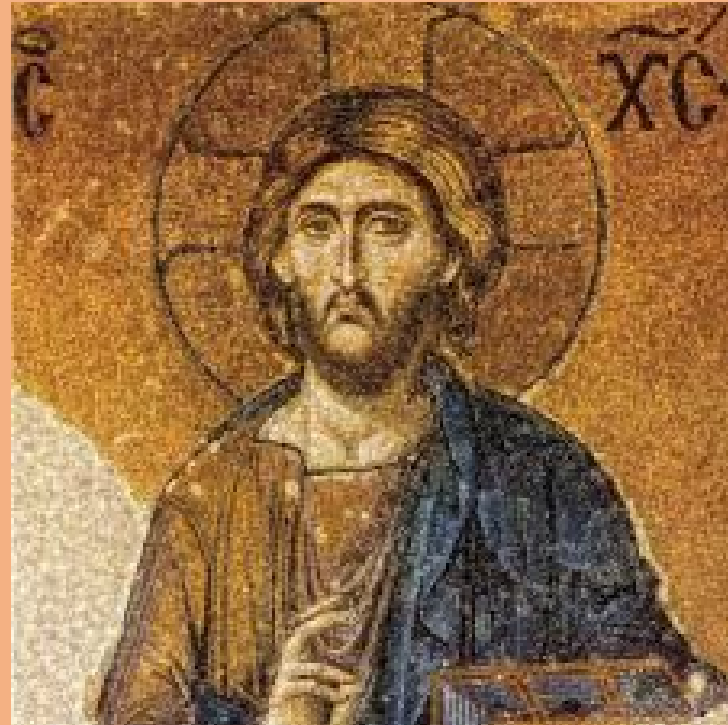

Apa Mena,
el Superior

St^a Catalina, Sinaí

Pantocrator St^a Sofia

Trinitat, Rublev

Les mans i la benedicció a altres icones importants

Jesús

Actualització de la icona

Taizé: Lloc de trobada i pregària ecumènica a França. Lloc trobada de joves. Pregària, formació i cant.

- Proposta didàctico-catequética.
 - Tres nivells:
 - PEDAGOGIA DE L'OMBRACLE
 - Ambientació i decoració del llocs de trobada
 - ENSENYAMENT RELIGIÓS ESCOLAR: DIÀLEG FE- CULTURA
 - Primària: De 1r a 6è
 - Secundària: De 1r a 4t
 - CATEQUESIS EXPLÍCITA
 - Primera comunió
 - Confirmació
 - Grup de pregària

ERE. Proposta unitat didàctica

- **Objectiu**: És el resultat que s'espera aconseguir l'alumne en finalitzar un determinat procés d'aprenentatge
- **Continguts**: És el conjunt de coneixements científics, habilitats, destreses, actituds i valors que han d'aprendre els educands i que els mestres han d'estimular per incorporar-los en l'estructura cognitiva de l'estudiant.
- **Activitats**: Són el conjunt d'accions planificades dutes a terme per docents i estudiants, dins o fora de l'aula, de caràcter individual o grupal, que tenen com a finalitat assolir els objectius i finalitats de l'ensenyament
- **Temporalització**: És la distribució del temps previst perquè l'alumne assoleixi i aconseguir assumir els objectius prevists en la programació
- **Criteris d'avaluació**: Són indicadors en on s'estableixen els aprenentatges que es consideren necessaris i significatius segons l'àmbit de concreció curricular de què es tracti
- **Competències**: Són el conjunt de comportaments socials, afectius i habilitats cognoscitives, psicològiques, sensorials i motores que permeten dur a terme adequadament un paper, un compliment, una activitat o una tasca.

Catequesis explícita

- Primera comunió
- Confirmació

Grup de pregària

Esquema

- Introducció- Benvinguda
- Pregària d'inici
- Dinàmica de grup
- Lectura bíblica
- Reflexió personal /grup
- Pregària final

Sempre intentant fer referència a la icona

Conclusions finals I

- **A nivell de grup:** l'estudi conceptual d'una icona, d'una imatge visual. Saber què representa, quins són els personatges, quina és la seva història, quin és el camí que ens proposen,...tot des d'una perspectiva de fe i de didàctica.
- Una eina que permeti als diferents destinataris arribar a una connexió personal i profunda amb Déu i amb el proïsme
- És a través de l'educació en valors a l'escola on podem, a poc a poc, podem ajudar als alumnes i mestres a establir aquesta connexió que alguns d'ells han oblidat i que d'altres mai l'han poguda establir.
- Una vegada explicat el contingut real de la icona, la imatge comença a parlar a l'interlocutor que s'hagi apropat amb calma a veure-la. I segur que tothom troba alguna cosa a dir. Temps per gaudir-la *

Conclusions finals II

- **A nivell personal:** un element personal de connexió entre el Trascendent i nosaltres que ens pot ajudar a la nostra recerca
- El lector tindrà unes eines personals interpretatives per anar apropant-se a aquesta relació tan especial que és el Trascendent.
- Nosaltres hem de saber fer un acte de reflexió que ens ajudi a anar creant actituds pròpies del Regne de Déu, sentint-lo aprop nostre, al nostre costat

ACTUALITZACIÓ DE LA ICONA

ORACIÓN ECUMÉNICA

EN EL CENTENARIO DEL NACIMIENTO DEL HNO. ROGER DE TAIZÉ

DÍA: 12 de MAYO 2015
HORA: 20:00 h

LUGAR: PARROQUIA SANTISIMO REDENTOR
C/ FELIX BOIX, 13 MADRID

ACOGE EN NOMBRE DE LA IGLESIA ANFITRIONA:
Mons. Carlos Osoro, arzobispo de Madrid

PARTICIPAN: IGLESIAS CRISTIANAS DE MADRID

Alfredo Abad, pastor de la IRE; Carlos López, obispo de la IERE (comunidad anglicana);
Stephan Düttner, pastor evangélico de habla alemana; Teófilo Moldovan, ortodoxo rumano,
Iglesia Santísima Virgen María; Andrei Kordochkin, sacerdote ortodoxo ruso

CONVOCAN:

- Confesiones Cristianas de Madrid
- Amigos de la comunidad ecuménica de Taizé

INVITA A PARTICIPAR A LOS JÓVENES Y A TU COMUNIDAD

Moltes gràcies i
visca Jesús
en els nostres
cors!

